

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 10
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward"

ภาพสะท้อนอัตลักษณ์ของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทยผ่านข่าวกีฬาออนไลน์ Reflections on Identity of Thai National Blind Athletes through Online Sport News

ปฐุม โภชญนันท์¹

ณัฐชุตตา วิจิตรจามรี²

¹นิสิตปริญญาโท สาขาวิชานิติศาสตร์และสารสนเทศ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

²อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ภาควิชานิติศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้การศึกษาวเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพสะท้อนอัตลักษณ์ของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทยผ่านข่าวกีฬาออนไลน์ และศึกษาอัตลักษณ์ของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทยที่ต้องการสื่อสาร ผลการศึกษาจากการวิเคราะห์ตัวบท พบว่า ภาพสะท้อนอัตลักษณ์ของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทยผ่านข่าวกีฬาออนไลน์ จำแนกได้ 4 ประเภท ได้แก่ 1) อัตลักษณ์รูปแบบการใช้ชีวิต 2) อัตลักษณ์ทางบุคลิกภาพ 3) อัตลักษณ์สถานภาพทางสังคม 4) อัตลักษณ์การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า อัตลักษณ์ของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทยที่ต้องการสื่อสารมีความเชื่อมโยงกับความผูกพันต่อบทบาททางด้านกีฬา ซึ่งสะท้อนถึงความโดดเด่น และการเป็นที่ยอมรับของคนในครอบครัว และสังคมในฐานะการเป็นตัวแทนนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย นำไปสู่ความภาคภูมิใจ และการเห็นคุณค่าในตนเอง (Self - Esteem) ของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย รวมถึงความพึงพอใจ (satisfaction) ในการทุ่มเทฝึกซ้อมเพื่อความเป็นเลิศทางด้านกีฬาของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย

คำสำคัญ: อัตลักษณ์ / นักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย / ข่าวกีฬาออนไลน์

Abstract

This research aims at studying the Reflections on Identity of Thai National Blind Athletes on online sport News and study the identity of Thai National Blind Athletes want to communicate. This research studying a textual analysis and in-depth interviews. The results is textual analysis found that the Reflections on Identity of Thai National Blind Athletes on online sport News can classified 4 types such as 1) Life style identity 2) Personality identity 3) Social status identity 4) Social interaction identity While, The results is in-depth interviews found that the identity of Thai National Blind Athletes want to communicate there is a connection with attachment to sports roles of Thai National Blind Athletes. Which reflects the outstanding and being accepted by family members and society as a representative of

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 10
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward"

thai National Blind Athletes to pride and Self-esteem Including satisfaction in dedicated training for the sport excellence of thai National Blind Athletes

Keywords: Identity, thai National Blind Athletes, Online sport News

บทนำ

ปัจจุบันการดำเนินชีวิตของผู้พิการจำนวนมากยังคงประกอบอาชีพเลี้ยงตนเอง เพื่อไม่ให้เป็นการประจบประแจงของครอบครัว ดังนั้นการประกอบอาชีพของผู้พิการเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างมากต่อคุณภาพชีวิต ผู้พิการหลายคนยังขาดโอกาสในการประกอบอาชีพหลายด้าน เพราะถูกจำกัดสิทธิด้วยเหตุแห่งความพิการ สังคมไทยยังเลือกปฏิบัติต่อคนพิการ โดยที่ไม่เปิดโอกาสให้คนพิการได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมและไม่เปิดโอกาสสำหรับวิชาชีพอย่างทั่วถึง

ปัญหาดังกล่าวจะเห็นได้ว่ามีผู้พิการบางกลุ่มไม่ต้องการที่จะเป็นภาระให้กับคนในครอบครัวและสังคม พยายามที่จะสร้างงานสร้างอาชีพด้วยความสามารถของตนเอง เพื่อแสดงให้เห็นว่าตนเองมีคุณค่า และมีความประโยชน์ในการพัฒนาประเทศทางใดทางหนึ่ง ซึ่งปัจจุบันมีองค์กรที่มีบทบาทด้านกีฬาของผู้พิการและมีความโดดเด่นในด้านการผลักดันนักกีฬาผู้พิการภายในประเทศไทย เพื่อเข้าร่วมการแข่งขันในระดับนานาชาติ คือ สมาคมกีฬาคอนตาบอดแห่งประเทศไทย ซึ่งจัดตั้งขึ้นในปี 2556 ภายใต้วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผู้พิการทางสายตา ให้เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาในระดับต่างๆ โดยมีทั้งหมด 7 ชนิดกีฬา ประกอบไปด้วย หมากรุก, ฟุตบอล, วายน้ำ, โบลลิง, กรีฑา, โกลบอล และ ยูโด โดยในปี 2561 ทัพนักกีฬาคอนตาบอดทีมชาติไทย สามารถทำผลงานในการแข่งขันกีฬา เอเซีย พาราเกมส์ ครั้งที่ 3 ที่จาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย ได้อย่างโดดเด่น โดยคว้าเหรียญรางวัลจากการแข่งขันทั้งสิ้น 16 เหรียญรางวัล แบ่งเป็น 3 เหรียญทอง 5 เหรียญเงิน และ 8 เหรียญทองแดง

จากความสำเร็จดังกล่าวส่งผลให้สื่อมวลชนในประเทศไทย มีความตื่นตัวที่จะหยิบยกผลงานของนักกีฬาคอนตาบอดทีมชาติไทย มาถ่ายทอดให้แก่คนในสังคมได้รับทราบ และนอกจากการรายงานผลการแข่งขันให้แก่คนในสังคมได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารของการแข่งขัน ซึ่งสื่อมวลชนยังมีหน้าที่หลักในการสร้างความรู้ความเข้าใจและสะท้อนอัตลักษณ์ในมิติต่างๆของนักกีฬาคอนตาบอดทีมชาติไทย ให้แก่คนในสังคมในวงกว้างรับรู้อีกด้วย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาภาพสะท้อนอัตลักษณ์ที่สื่อได้สะท้อนผ่านข่าวกีฬาออนไลน์ และศึกษาอัตลักษณ์ที่นักกีฬาคอนตาบอดทีมชาติไทยต้องการ เพื่อทราบถึงอัตลักษณ์ของนักกีฬาคอนตาบอดทีมชาติไทยที่ถูกสะท้อนผ่านข่าวกีฬาและที่นักกีฬาคอนตาบอดทีมชาติไทยต้องการที่จะนำเสนออัตลักษณ์ของตนเองออกมาสู่สาธารณชน เพื่อนำไปสู่แนวทางการนำเสนอเนื้อหาของข่าวและรายการกีฬาทางออนไลน์ ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักกีฬาคอนตาบอดทีมชาติไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาพสะท้อนอัตลักษณ์ของนักกีฬาคอนตาบอดทีมชาติไทยผ่านข่าวกีฬาออนไลน์
2. เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ที่นักกีฬาคอนตาบอดทีมชาติไทยต้องการสื่อสาร

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 10
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward"

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบ่งการวิเคราะห์เป็น 2 ส่วน คือ 1) การวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) โดยศึกษาเฉพาะข่าวและรายการกีฬาทางออนไลน์ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย และ 2) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) นักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย

ทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่องภาพสะท้อนอัตลักษณ์ของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทยผ่านข่าวกีฬาออนไลน์ ผู้วิจัยได้นำแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาทำการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการทำการวิจัย โดยมีหัวข้อ ดังต่อไปนี้

แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์

สาคร สมเสริฐ (2555) ได้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับอัตลักษณ์ไว้ อัตลักษณ์ คือ คุณลักษณะเฉพาะของบุคคลที่สร้างการตระหนักรู้ถึงตนเองและการใช้ชีวิตในการทำงาน ซึ่งอาจมีทั้งอัตลักษณ์ที่เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละคน พิเศษณ์ คุณวโรตม์ (2545) มองว่าอัตลักษณ์ คือ ความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อตนเองว่า “ฉันคือใคร” ซึ่งจะเกิดขึ้นจากการปฏิสังสรรค์ระหว่างตัวเรากับบุคคลอื่น ผ่านการมองตนเองและคนอื่นมองเราในขณะนั้น อัตลักษณ์ต้องการความตระหนัก (Awareness) และพื้นฐานของการเลือก บางอย่าง คือมีการแสดงตัวตนกับอัตลักษณ์ที่เราเลือก โดยที่ความสำคัญของการแสดงตัวตน (Marking oneself) นั้นคือสามารถบอกหรือระบุได้ว่าตนเองมีอัตลักษณ์เหมือนกับกลุ่มหนึ่งอย่างไร กาญจนา แก้วเทพ (2551) ยังเสริมอีกว่า อัตลักษณ์เป็นการอธิบายถึง “กระบวนการกลายเป็นตัวตน” ของบุคคลที่ถูกประกอบสร้างจากสังคมภายหลัง อัตลักษณ์ไม่ได้เกิดขึ้นมาพร้อมกับคนคนนั้น แต่เป็นการได้รับการให้ความหมายจากการเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์หรือสื่อสารกับบุคคลอื่น ๆ ดังนั้น การศึกษาอัตลักษณ์ จึงมุ่งตอบคำถามที่ว่า “เราคือใครและเราต่างจากคนอื่นอย่างไร” ด้วยเหตุผลนี้อัตลักษณ์จึงเป็นความสัมพันธ์ที่เราารู้สึกว่า เป็นพวกเดียวกัน และคนอื่นก็ต้องรู้สึกเช่นเดียวกับเราด้วย กล่าวได้ว่าอัตลักษณ์ หมายถึง คุณลักษณะเฉพาะตัวซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ลักษณะเฉพาะของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทยที่มีความโดดเด่น และแตกต่างจากบุคคลอื่น ได้แก่ บุคลิกภาพส่วนตัว สถานภาพทางสังคม หรือรูปแบบการใช้ชีวิต ซึ่งเกิดจากการมีปฏิสังสรรค์กับบุคคลอื่นผ่านการมองตัวเอง และบุคคลอื่นมองไปยังนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย

แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน

หลักการสื่อสารมีปัจจัยพื้นฐานอยู่ 4 ประการ ตามหลักทฤษฎี “S-M-C-R” ของ David K. Berlo ได้พัฒนาทฤษฎีที่ผู้ส่งจะส่งสารอย่างไร และผู้รับจะสามารถแปลความหมาย และมีการตอบโต้กับสารนั้นอย่างไร แบบการจำลอง S-M-C-R ต่างก็มีส่วนช่วยในการสื่อสารได้อย่างสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยเริ่มต้นจาก ผู้ส่งสาร (sender) ถือได้ว่าเป็นผู้เริ่มต้นส่งสาร (message) ซึ่งเนื้อหาของสารแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสาร และเป็นผู้เริ่มต้นส่งสารด้วยการแปลสารนั้นให้อยู่ในรูปของสัญลักษณ์ที่มนุษย์สร้างขึ้นแทนความคิด ได้แก่ ภาษาและอากัปกิริยาต่างๆ เพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึก ข่าวสาร ความต้องการและวัตถุประสงค์ของตนไปยังผู้รับสารด้วยวิธีการใดๆ หรือส่งผ่าน ช่องทางใดก็ตาม จะโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม จากนั้นสื่อหรือช่องทางการส่งสาร (media or channel) เป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบที่สำคัญในการทำให้กระบวนการสื่อสารนั้น

ประสบผลสำเร็จ โดยมีผู้รับสาร (receiver) เป็นจุดหมายปลายทางสำคัญที่จะแสดงปฏิกิริยาตอบกลับ (Feedback) ต่อผู้ส่งสาร หรือส่งสารต่อไปถึงผู้รับสารคนอื่น ๆ ตามวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสารนั่นเอง

แนวคิดเกี่ยวกับคนตาบอด

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2556) ได้ให้ความจำกัดความเกี่ยวกับคำว่า ผู้ที่มีความบกพร่องทางการเห็นลักษณะตาบอด ไว้ว่า ผู้ที่มีสายตาข้างที่ดีที่สุดเมื่อใช้ แวนตาอรรถมาอยู่ในระดับการมองเห็นแยกกว่า 3 ส่วน 60 เมตร หรือ 20 ส่วน 400 ฟุตลงมา จนกระทั่งมองไม่เห็นแม้แต่แสงสว่าง หรือหรือมีลานสายตาแคบกว่า 10 องศา ประหยัด ฎุหนองโอง (2552) ได้ให้ความหมายของผู้ที่มีความบกพร่องทางการเห็นไว้ว่า ผู้ที่มีความบกพร่องทางการเห็น คือ คนปกติที่ตามองไม่เห็น สามารถทำอะไรได้ ยกเว้น การมองเห็น นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นก็เหมือนนักเรียนทั่วไปเพียงแต่มีความบกพร่องทางสายตา แต่สมองและส่วนอื่นๆ ยังปกติและสามารถเรียนรู้ได้ ถ้าได้รับการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับธรรมชาติ ของนักเรียนและสังคมทั่วไป ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าผู้ที่มีความบกพร่องทางการเห็น หมายถึง ผู้ที่ไม่สามารถใช้สายตาหรือรับรู้ ด้วยประสาทสัมผัสทางการมองเห็นได้เช่นคนปกติทั่วไป สามารถแบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ ตาบอดสนิทไม่สามารถใช้สายตาในการมองได้ เป็นความพิการเชิงประจักษ์สามารถมองเห็นความบกพร่องได้ชัดเจน และเด็กที่มองเห็นแต่ไม่ชัดเจนหรือเห็นเลือนราง ด้านการศึกษาเรียนรู้จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือตามลักษณะเฉพาะความต้องการจำเป็นพิเศษรายบุคคล

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาถึงภาพสะท้อนอัตลักษณ์ของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย และศึกษาอัตลักษณ์ของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทยที่ต้องการสื่อสาร

2. ขั้นตอนการวิจัย

ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยโดยแบ่งเป็น 2 ส่วน 1. การวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis)

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 2 ส่วน มีวิธีการดังนี้

3.1 การวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis)

ผู้วิจัยได้คัดเลือกข่าวกีฬาออนไลน์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย ผ่านทาง Facebook Fanpage : SportSPM (สังกัดสมาคมกีฬาคนตาบอดแห่งประเทศไทย) และรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย ได้แก่ รายการเรื่องจริงผ่านจอ, รายการเสน่ห์กีฬา, รายการ Ari Football ,สัปดาห์พิเศษ ปตท., รายการหัวใจนักสู้, สารคดีกีฬา และรายการ Blind Date

3.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อศึกษาข้อมูลประเภทบุคคล ได้แก่ นักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย จำนวน 11 คน ที่ผ่านการรับรองจากสมาคมกีฬาคนตาบอดแห่งประเทศไทย และผ่านการแข่งขันกีฬา Asean Para Games ครั้งที่ 9 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศ

มาเลเซีย ระหว่างวันที่ 17 – 23 กันยายน 2560 เพื่อใช้ในการวิเคราะห์อัตลักษณ์ของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาตินไทยที่ต้องการสื่อสาร

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกวิเคราะห์ข้อมูลทั้งจากการวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามประเด็นที่ศึกษา

ผลการวิจัย

1. ภาพสะท้อนอัตลักษณ์ของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาตินไทยทางข่าวกีฬาออนไลน์ จำแนกได้ 4 ประเภท ดังต่อไปนี้

1.1 อัตลักษณ์รูปแบบการใช้ชีวิต

อัตลักษณ์รูปแบบการใช้ชีวิตของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาตินไทย โดยการวิเคราะห์ภาพสะท้อนของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาตินไทยผ่านข่าวกีฬาออนไลน์ พบ 2 ลักษณะ ดังนี้

1.1.1 การดำเนินชีวิตของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาตินไทย

สื่อได้สะท้อนข้อมูลพื้นฐานที่ทำให้เห็นภาพรวมเกี่ยวกับนักกีฬาคนตาบอดทีมชาตินไทยในประเทศ ซึ่งสามารถแบ่งตามลักษณะของความพิการทางสายตาได้ 2 กลุ่ม คือ คนพิการที่ตาบอดสนิทตั้งแต่กำเนิด และ คนพิการที่ตาบอดภายหลังจากกำเนิด โดยมีการแบ่งระดับการมองเห็นเป็น 3 ระดับ คือ (1) ประเภทความพิการ B1 บอดหรือเกือบบอดสนิท มองไม่เห็นแสงหรือเห็น แต่ไม่รู้ขนาดของมือ (2) ประเภทความพิการ B2 มองเห็นบางส่วน สามารถรับรู้ขนาดของมือได้ มองเห็นได้ในระดับ 5 และ (3) ประเภทความพิการ B3 มองเห็นบางส่วน สามารถรับรู้ขนาดของมือได้ มองเห็นได้ในระดับ 5 - 20 ซึ่งระดับการมองเห็นของคนตาบอดนำไปสู่การคัดเลือกในระบบกีฬา โดยการกำกับดูแลผ่านสมาคมกีฬาคนตาบอดแห่งประเทศไทย

1.1.2 ครอบครัวนักกีฬาคนตาบอดทีมชาตินไทย

สื่อได้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของครอบครัวนักกีฬาคนตาบอดทีมชาตินไทย ที่มีส่วนช่วยในการผลักดันนักกีฬาคนตาบอดทีมชาตินไทยให้มีความมั่นใจในศักยภาพของตนเอง หรือทำให้นักกีฬาเกิดความรู้สึกการเห็นคุณค่าในตนเอง (Self esteem) นำไปสู่การสร้างอัตลักษณ์ของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาตินไทย

1.2 อัตลักษณ์ทางบุคลิกภาพ

อัตลักษณ์ทางบุคลิกภาพของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาตินไทย จากการวิเคราะห์ พบ 4 ลักษณะ ดังนี้

1.2.1 การแสดงออกถึงความมุ่งมั่น สื่อได้สะท้อนคุณลักษณะของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาตินไทยที่มีความตั้งใจมุ่งมั่น มีความอดทน มีความวิริยะ อุตสาหะมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการฝึกซ้อมเพื่อแข่งขันกีฬาที่มากกว่านักกีฬาทั่วไป กล่าวคือ สื่อพยายามนำเสนอ อัตลักษณ์ในเชิงบวก ในมุมของความพยายามที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาตินไทย โดยใช้ความสามารถทางด้านกีฬาเป็นจุดเด่นในการนำเสนอลักษณะเฉพาะบุคคล รวมถึงบุคลิกภาพที่นักกีฬาคนตาบอดทีมชาตินไทย แสดงออกทั้งในสนามกีฬาและนอกสนามกีฬา

1.2.2 การแสดงออกถึงความสามัคคี สื่อได้สะท้อนถึงคุณลักษณะของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทยที่มีความร่วมมือร่วมใจในการฝึกซ้อมเพื่อแข่งขันกีฬา รู้จักประนีประนอม สามารถทำงานเป็นทีมและเชื่อมโยงกันในด้านต่างๆ ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญในกีฬาประเภททีม เช่น กีฬาฟุตบอลคนตาบอด กีฬาโกลบอล หรือ กีฬาโบว์ลิง ที่ต้องใช้ทักษะการสื่อสารในรูปแบบการทำงานเป็นทีมกับเพื่อนร่วมทีมในระหว่างที่แข่งขันกีฬา ขณะที่การแสดงออกถึงความสามัคคีในกีฬาประเภทเดี่ยว เช่น กีฬากรีฑา กีฬายูโด กีฬาวัยน้ำ จะเป็นการสื่อสารกันระหว่างตัวนักกีฬา และทีมผู้ฝึกสอนกีฬา

1.2.3 การแสดงออกถึงความผูกพันต่อบทบาทด้านกีฬา สื่อสะท้อนความผูกพันต่อบทบาทด้านกีฬาของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย ซึ่งเป็นหนึ่งในพลังผลักดันในกระบวนการพัฒนาอัตลักษณ์ กล่าวได้ว่า นักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทยที่ได้รับเหรียญรางวัลจากการเข้าร่วมการแข่งขันในกีฬาต่างๆ มีแนวโน้มที่จะมีความผูกพันต่อบทบาทด้านกีฬาของตนเอง และยังสามารถช่วยเพิ่มแรงขับเคลื่อน หรือแรงผลักดันให้นักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทยรักษา และแสดงพฤติกรรมที่ยั่งยืนอัตลักษณ์นั้นต่อไป

1.2.4 การแสดงออกถึงแรงจูงใจในการเล่นกีฬา แรงจูงใจในการเล่นกีฬานักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทยถูกสื่อสะท้อนผ่านแรงผลักดัน เป็นการแสดงพฤติกรรมด้วยความเต็มใจ เพื่อที่จะนำมาซึ่งผลการแข่งขันที่ดี สามารถบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งมีเหตุจูงใจที่สำคัญคือ ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในฐานะนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย เพื่อที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ และการมีคุณภาพชีวิตที่ดีในระยะยาว สามารถแบ่งลักษณะของแรงจูงใจได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1.2.4.1 แรงขับภายในร่างกาย เป็นความรู้สึกที่อยู่ภายในตัวของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย โดยมีสาเหตุจากร่างกายขาดสมภาวะสมดุล นำไปสู่ความรู้สึกต่างๆของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย เช่น ความรู้สึกบกพร่องในตนเอง ความน้อยเนื้อต่ำใจในสถานะภาพที่เป็นอยู่ของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย

1.2.4.2 แรงขับภายนอกในร่างกาย เป็นแรงขับที่เกิดจากความต้องการด้านศักยภาพกีฬา ด้านอารมณ์ และสังคม ของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย เพื่อที่จะประสบความสำเร็จอย่างสูงที่สุดในฐานะการเป็นนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย และเป็นที่ยอมรับของคนในสังคม โดยสามารถล้มตาอำปากมีคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งต่อตนเอง และครอบครัวที่อยู่เบื้องหลังของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย

1.3 อัตลักษณ์สถานภาพทางสังคม

อัตลักษณ์สถานภาพทางสังคม จากการวิเคราะห์ พบ 2 ลักษณะ ดังนี้

1.3.1 การแสดงสถานภาพทางการกีฬา สถานภาพที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันกีฬานักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย ซึ่งเป็นสิ่งที่นักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทยเปิดเผยให้สาธารณชนได้รับรู้ และเป็นสิ่งที่บ่งชี้ถึงความภาคภูมิใจในการเป็นนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย

1.3.2 การแสดงสถานภาพทางอาชีพ สื่อได้นำเสนอในประเด็นของความไม่เท่าเทียม ความน้อยเนื้อต่ำใจของอาชีพที่คนตาบอดมีโอกาสเลือกไม่มากเท่าที่ควร มากกว่าการที่นักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทยยอมรับนับถืออาชีพของตนเองว่ามีเกียรติ และศักดิ์ศรีในสังคม

1.4 อัตลักษณ์การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

อัตลักษณ์การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม จากการวิเคราะห์พบ 2 ลักษณะ ดังนี้

1.4.1 การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สื่อสะท้อนโดยผ่านมุมมองของคนใกล้ชิด เช่น ครอบครัว ผู้ฝึกสอนกีฬา หรือ เพื่อนนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย ซึ่งนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทยจำเป็นต้องปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมทีมเพื่อที่จะปฏิบัติภารกิจต่างให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขณะที่ทีมงานผู้

ฝึกสอนต้องให้ความช่วยเหลือ และมีความเกื้อกูลกันในทีมฟุตบอลคนตาบอดทีมชาติไทย ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย

1.4.2 การมีปฏิสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ สื่อมีการสะท้อนผ่านการประชาสัมพันธ์ให้คนในสังคม มีส่วนร่วมในการส่งแรงใจให้แก่ นักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย ในการแข่งขัน Blind Football World Cup 2018 ณ กรุงมาดริด ประเทศสเปน ซึ่งนักกีฬาฟุตบอลคนตาบอดทีมชาติไทยได้มีส่วนร่วมในการตอบคำถามจากแฟนคลับที่มีข้อสงสัยในการเล่นกีฬาฟุตบอลของนักกีฬาฟุตบอลคนตาบอดทีมชาติไทย ซึ่งเป็นการตอบโต้กันในลักษณะของคนแปลกหน้า ซึ่งเข้ามาร่วมซักถามและพยายามทำความเข้าใจในกิจกรรมกีฬาของนักกีฬา

2. อัตลักษณ์ของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทยที่ต้องการสื่อสาร จำแนกได้ 4 ประเภท ดังต่อไปนี้

2.1 อัตลักษณ์รูปแบบการใช้ชีวิตของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย

อัตลักษณ์รูปแบบการใช้ชีวิตมีความแตกต่างกันไปตามประเภทของความพิการทางสายตา แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ B1 ประเภทตาบอดสนิท B2 ตาบอดสนิทแต่พอจะเห็นแสงบ้าง และ B3 คือตาบอดแบบเลื่อนกลาง ขณะที่ประเภท B1 หรือประเภทตาบอดสนิท ยังสามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะคือ ตาบอดสนิทตั้งแต่กำเนิด และตาบอดสนิทหลังจากการกำเนิด ดังจะเห็นถึงความแตกต่างของความพิการซึ่งนำไปสู่รูปแบบการใช้ชีวิตของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทยที่มีความแตกต่างกันโดยขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านความพิการ

2.2 อัตลักษณ์ความโดดเด่นทางด้านกีฬาของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย

อัตลักษณ์ความโดดเด่นทางด้านกีฬา มีองค์ประกอบสำคัญ 4 ส่วน ได้แก่ 1. แรงจูงใจภายใน คือ ความรัก และความปรารถนาที่จะเป็นนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย 2. แรงจูงใจภายนอก คือ ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในฐานะนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย เพื่อเป็นที่ยอมรับในสังคม และการเป็นตัวแทนของคนพิการที่สามารถสร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศชาติของตนเองได้ 3. การมีวินัยในตนเองของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย คือ การทุ่มเทร่างกาย แรงใจในการฝึกฝนทักษะทางด้านกีฬาเพื่อความเป็นเลิศในฐานะนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย และ 4. การเคารพเชื่อฟังผู้ฝึกสอนกีฬา คือ การที่นักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทยปฏิบัติตามให้เหมาะสมกับกฎเกณฑ์ภายใต้เงื่อนไขของผู้ฝึกสอนอย่างเคร่งครัด รวมถึงการนำความรู้ และประสบการณ์ของผู้ที่เป็นโค้ช หรือผู้ฝึกสอนกีฬามาปรับใช้กับตนเองจนเกิดเป็นผลลัพธ์

2.3 อัตลักษณ์สถานภาพทางสังคมของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย

2.3.1 สถานภาพทางการกีฬาของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย

อัตลักษณ์สถานภาพทางการกีฬาของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทยซึ่งสะท้อนได้จากผลงานการแข่งขันกีฬา หรือการได้รับการยอมรับจากคนในครอบครัว และสังคม เป็นเสมือนแรงขับเคลื่อนในการทุ่มเทร่างกาย แรงใจของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย นำไปสู่ความภาคภูมิใจในฐานะนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการสร้างอัตลักษณ์สถานภาพทางด้านกีฬา และเป็นสิ่งที่นักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทยต้องการที่จะรักษาอัตลักษณ์ของตนไว้อย่างต่อเนื่อง

2.3.2 สถานภาพทางด้านอาชีพของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย

อัตลักษณ์สถานภาพทางด้านอาชีพของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย มีความเชื่อมโยงกับการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย แสดงให้เห็นถึงความถนัดทางอาชีพ รวมถึงความรู้ความสามารถทางวิชาชีพของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย ซึ่งมีความแตกต่างกันไปตามระดับความพิการ

ทางสายตาของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย ระดับการศึกษา บทบาทภาระหน้าที่ และระดับความสามารถ ทางด้านกีฬาของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย

2.4 อัตลักษณ์การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย

2.4.1 การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย

อัตลักษณ์การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย มีความเชื่อมโยงกับประสบการณ์ส่วนตัวในอดีตของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย ซึ่งทำให้เกิดการวิตกกังวล และความระแวงระวังตัวในการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยเฉพาะกับบุคคลแปลกหน้า

2.4.2 การมีปฏิสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย

อัตลักษณ์การมีปฏิสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์มีความแตกต่าง และหลากหลายโดยขึ้นอยู่กับความสนใจส่วนตัว และประสบการณ์ของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย รวมถึงวัตถุประสงค์ในการใช้งานผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ขณะที่การเข้าถึงการใช้งานบนสื่อออนไลน์ของนักกีฬาไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการใช้งาน หรือการมีปฏิสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เนื่องจากเทคโนโลยีระบบปฏิบัติการภายในโทรศัพท์รองรับต่อการใช้งานของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นกรอบในการอธิบาย และวิเคราะห์งานวิจัย ในครั้งนี้ ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

สื่อมวลชนมีส่วนสำคัญในการนิยามความหมาย และสร้างอัตลักษณ์ของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย ให้มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น และแตกต่างจากบุคคล หรือกลุ่มบุคคลอื่น โดยการสะท้อนอัตลักษณ์ของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทยผ่านข่าวกีฬาออนไลน์ มีองค์ประกอบ ดังนี้ ผู้ส่งสาร คือ ข่าวกีฬาออนไลน์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย สาร คือ นักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย และผู้รับสาร คือ ประชาชน หรือบุคคลทั่วไปที่สามารถเข้าถึงข่าวกีฬาออนไลน์ ซึ่งการสื่อสารมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ สภาพของการสื่อสารของผู้ส่งสาร การเข้ารหัส ข่าวสาร ช่องทางการสื่อสาร ผู้รับข่าว การถอดรหัส สิ่งรบกวน ข้อมูลสะท้อนกลับ และผลกระทบ ซึ่งองค์ประกอบแต่ละด้านเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้การสื่อสารประสบผลสำเร็จทั้งสิ้น เป็นไปตาม (กริช สืบสนธิ์, 2547) ที่กล่าวว่า การสื่อสารเป็นสิ่งที่มนุษย์รู้จัก และคุ้นเคยมาตั้งแต่เกิด การสื่อสารจึงเป็นสิ่งที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนความรู้ ข่าวสาร และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ช่วยทำให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน ซึ่งการสะท้อนอัตลักษณ์ของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทยผ่านข่าวกีฬาออนไลน์ ก็เช่นเดียวกัน จำเป็นต้องสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง และตรงกัน เพื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้ และส่งผลให้การสื่อสารประสบผลสำเร็จ

ความต้องการในการสื่อสารอัตลักษณ์ของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทยมีความเชื่อมโยงกับความผูกพันต่อบทบาททางด้านกีฬาของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย กล่าวคือ หากนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย ได้รับเหรียญรางวัลจากการแข่งขันกีฬา หรือได้รับการยอมรับจากคนในครอบครัว หรือคนในสังคมในฐานะตัวแทนนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทยที่สร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศชาติ ซึ่งสะท้อนถึงความโดดเด่นของอัตลักษณ์ทางด้านกีฬา นำไปสู่ความภาคภูมิใจ (Self - Esteem) และมีความพึงพอใจ (Satisfaction) ในการใช้ความพยายามที่จะทุ่มเทฝึกซ้อมเพื่อความเป็นเลิศทางด้านกีฬาอย่างไม่ลดละของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย ซึ่งเป็นความต้องการในการแสดงอัตลักษณ์ของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 10
"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward"

ข้อเสนอแนะ

1. สื่อมวลชนควรนำเสนอข่าวของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทยในมุมมองเชิงบวก และปราศจากอคติ หรือความเชื่อที่ว่าความพิการคือเวรกรรม และความเสียเปรียบในการดำรงชีวิตของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย
2. สื่อควรนำเสนอเนื้อหาที่สร้างความเข้าใจตรงกันในอัตลักษณ์ของนักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทยที่ต้องการสื่อสารให้สาธารณชนได้รับรู้
3. หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนควรเข้ามาช่วยเหลือ และสนับสนุนอุปกรณ์ทางการกีฬา รวมถึงการส่งเสริมอาชีพให้แก่นักกีฬาคนตาบอดทีมชาติไทย ภายหลังจากการปลดระวางจากการเป็นนักกีฬา

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา แก้วเทพ. (2555). **สื่อเก่า-สื่อใหม่ : อัตลักษณ์ อุดมการณ์**. กรุงเทพมหานคร : ภาพพิมพ์.
- กฤษณ์ ทองเลิศ. (2560). **ภาพสตรีทอาร์ตเพื่อการสื่อสารการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ย่านเมืองเก่าปิ้งและสงขลา**. นิตยสารสตรีปริทัศน์ ปีที่ : 21 ฉบับที่ : 1 เลขหน้า : 49 - 62
- กริช สีสันธิ. (2537). **วัฒนธรรมและพฤติกรรมการสื่อสารในองค์กร**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล
- ณัฐนันท์ คำภา, วิไลศักดิ์ กิ่งคำ และ วิภาวรรณ อยู่เย็น. (2558). **อัตลักษณ์เชิงบวกแฝงนัยเชิงลบต่อคนพิการ : ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอัตลักษณ์ของคนพิการในสังคมไทย**. Veridian E-Journal, Silpakorn University, 35(1), 125-148.
- พิศิษฐ์ คุณวโรตม์. (2545). **อัตลักษณ์และกระบวนการต่อสู้เพื่อชีวิตของผู้ติดเชื้อ HIV**. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยวิทยา คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- นพพร ประชากุล. (2552). **การวิจารณ์ในแนวหลังอาณานิคม : อารูที่ถูกเมินในกระแสวิชาการของโลกที่สาม**. ยกอักษร ย้อนความคิดเล่ม 2 ว่าด้วยสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, เนาวนิจ สิริมาตีวีรัตน์, เสนาะ เจริญพร, และไอลา อรุณวงศ์, บรรณาธิการ (กรุงเทพมหานคร : อ่าน, 2552), 415.
- ประหยัด ภูหนองโอง. (2552). **ลักษณะผู้พิการทางสายตา**. มูลนิธิธรรมิกชนเพื่อคนตาบอดในประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ องค์กรสาธารณกุศล ลำดับที่ 174.
- พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2556**. (2556). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 130, ตอนที่ 30 ก (29 มีนาคม) : 6 -12.
- สาคร สมเสริฐ. (2555). **อัตลักษณ์ของมนุษย์เงินเดือน : เปรียบเทียบคนทำงานคอปกขาวกับคนทำงานคอปกน้ำเงินของบริษัทผลิตอาหารแห่งหนึ่งในเขตเมือง**. Veridian E-Journal, SU Vol.5 No. 2 May-August 2012
- Peter J. Burke and Jan E. Stets. (2000). **IDENTITY THEORY**. Oxford University Press
- Richard Jenkins. (1996). **Social Identity**. London and New York: Routledge. p 3-4